

Allmänhetens kännedom om invasiva främmande arter i Sverige 2026

Bakgrund och genomförande

- Undersökningen genomfördes första gången 2018 (nollmätning)
- Denna undersökning har genomförts av Novus på uppdrag Naturvårdsverket. Syftet med undersökningen är att kartlägga allmänhetens kännedom och beteende gällande invasiva främmande arter i Sverige.
- Undersökningen är genomförd via webb-intervjuer i Novus slumpmässigt rekryterade Sverigepanel, vilket garanterar representativa resultat. Detta innebär att resultaten är generaliserbara till den aktuella målpopulationen.
- Antal genomförda intervjuer: 1027.
- Målgrupp: Svenska allmänheten, ålder 18-84 år.
- Fältperiod 23 jan - 8 feb 2026.

Resultat

Nära två av tre har ett naturinriktat fritidsintresse

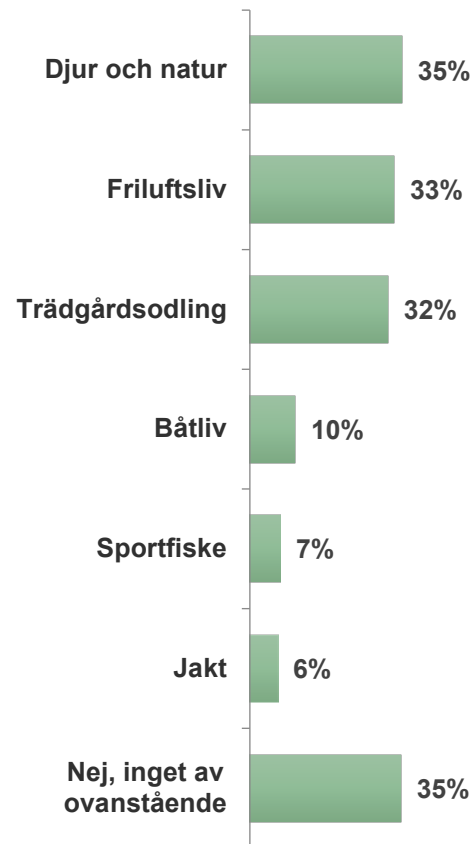
FRÅGA 1: Har du något av följande fritidsintressen:

Netto: Naturinriktad friluftsintrasse (65%)

- Kön: Kvinna (71%)
- Ålder: 35-49 år (71%), 65-84 år (72%)
- Utbildning: Universitet/högskola (73%)
- Har hemmaboende barn i hushållet (72%)
- Hushållsinkomst: 800k- (73%)
- Civilstånd: Gift/partnerskap (74%)

Nej, inget av ovanstående (35%)

- Kön: Man (41%)
- Ålder: 18-34 år (43%)
- Utbildning: Gymnasium eller lägre (40%)
- Sysselsättning: Arbetare (43%)

65%
2024: 76%

BAS: Totalt (n=1027)

Totalt 5% har en naturinriktad sysselsättning

FRÅGA 2: Jobbar du inom något av följande områden...

Inga signifikanta skillnader att redovisa.

BAS: Totalt (n=1027)

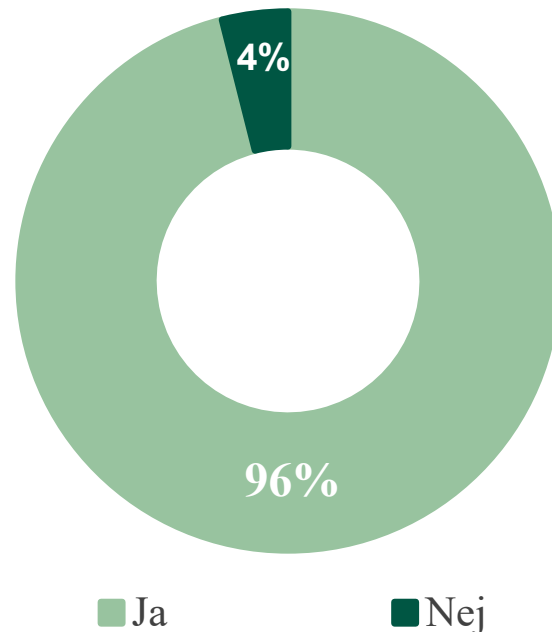
Nästan samtliga känner till att det finns invasiva främmande arter

Samma siffra för svarsalternativet "Ja" var

2024: 88%

2018: 50%

FRÅGA 3: Känner du till att det finns invasiva främmande arter?

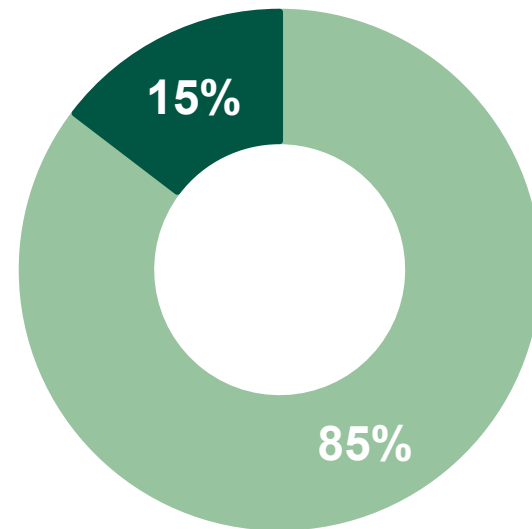

BAS: Totalt (n=1027)

Problemen med invasiva främmande arter

Svaren visar en tydlig och relativt samstämmig bild av problemen med invasiva främmande arter. Framför allt lyfts hur dessa arter **konkurrerar ut inhemska arter** och snabbt sprider sig i miljöer där de **saknar naturliga fiender**. Resonemangen är ofta generella och ekologiskt orienterade snarare än konkreta eller platsbundna.

FRÅGA: Vet du vad problemen är med invasiva främmande arter?
Omformulerad fråga 2026

■ Ja, problemen som jag känner till är: ■ Nej

BAS: Känner till att det finns invasiva främmande arter (n=996)

Exempel på fritextsvar om problemen

- *"Att de 'slår ut' inhemska arter."*
- *"De konkurrerar ut våra egna växter."*
- *"Tar över där de inte hör hemma."*
- *"Utkonkurrens av endemiska arter."*
- *"Andra arter får inte plats längre."*
- *"Sprider sig okontrollerat."*
- *"Tar över väldigt snabbt."*
- *"Svåra att bli av med när de väl finns."*
- *"Exploderar i antal."*
- *"Ingen naturlig fiende här."*
- *"Skadar den biologiska mångfalden."*
- *"Påverkar hela ekosystem."*
- *"Rubbar balansen i naturen."*
- *"Förstör naturliga kretslopp i naturen."*

Nära fyra av tio anser sig ha goda kunskaper om problemen med invasiva främmande arter

FRÅGA 5: Hur skulle du bedöma din kunskap om de problem som invasiva främmande arter kan orsaka? *Ny fråga 2026.*

BAS: Känner till att det finns invasiva främmande arter (n=987)

Flest nämner lupin och parkslide

FRÅGA 6: Kan du nämna en eller flera invasiva främmande arter?

Frågan har ställts öppet och fritextsvaren har sedan kodats in som olika arter.

Signifikanta skillnader mot totalen

Följande undergrupper svarar i högre utsträckning:

Lupin (47%)

- Kön: Kvinna (58%)
- Boende: Villa/radhus (53%)
- Fritidsintresse: Trädgårdsodling (61%), Friluftsliv (59%)

Jätteloka/Björnloka (19%)

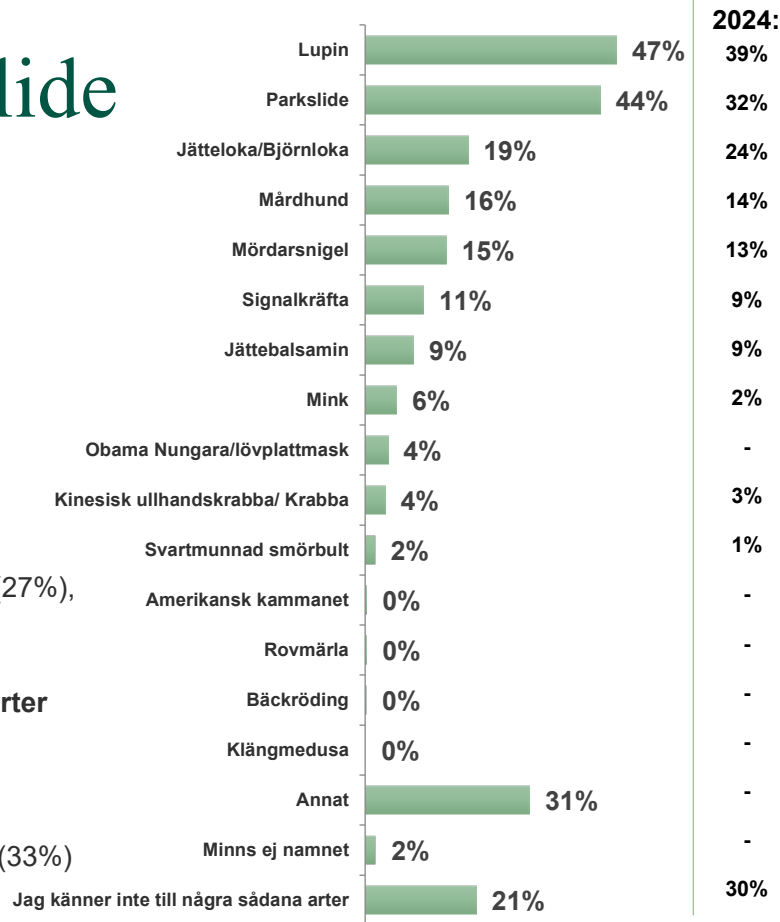
- Ålder: 65-84 år (29%)
- Sysselsättning: Pensionär (28%), Fritidsintresse: Trädgårdsodling (27%), Djur och natur (26%)

Parkslide (44%)

- Ålder: 35-49 år (52%)
- Utbildning: Universitet/högskola (52%)
- Sysselsättning: Tjänsteman (56%)
- Hushållsinkomst: 800k- (50%)

Jag känner inte till några sådana arter (21%)

- Kön: Man (27%)
- Ålder: 18-34 år (33%)
- Har inget relaterat fritidsintresse (33%)

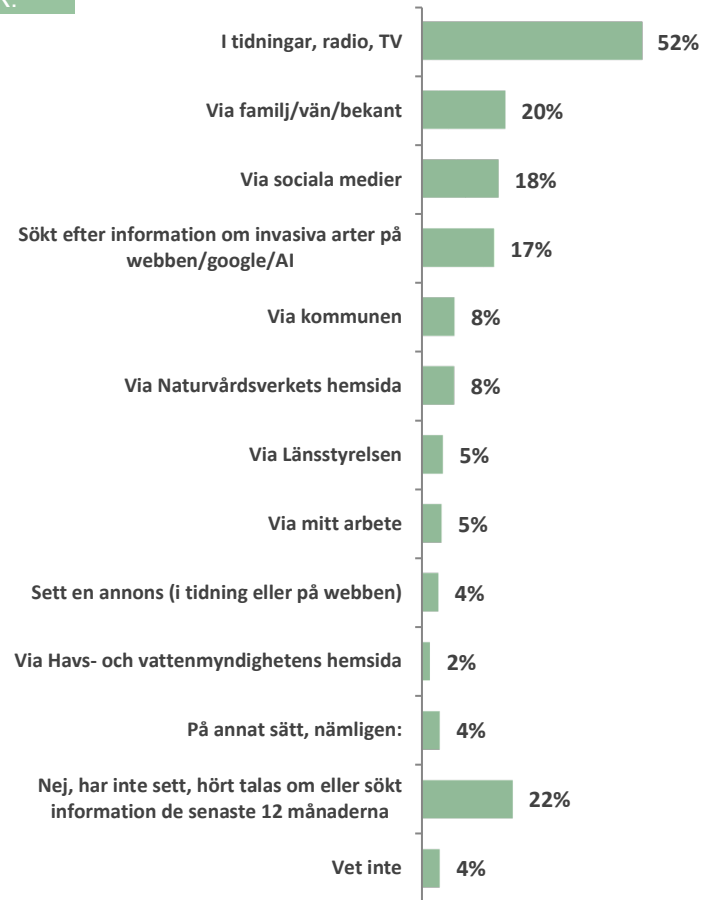

BAS: Känner till att det finns invasiva främmande arter (n=987)

Drygt hälften har fått information via tidningar, radio eller TV

FRÅGA 7: Har du sett, hört talas om eller sökt information om invasiva främmande arter under de senaste 12 månaderna och i så fall var? *Ny fråga 2026.*

- I tidningar, radio, TV (52%)
- Via familj/vän/bekant (20%)
- Via sociala medier (18%)

BAS: Känner till att det finns invasiva främmande arter (n=996)

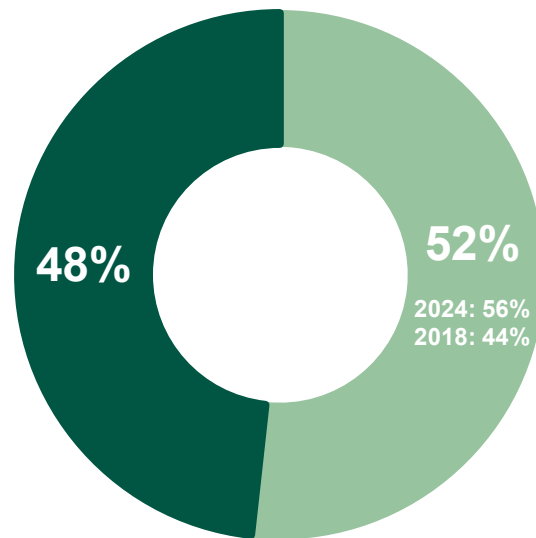
Hur ska man undvika spridning

Svaren präglas av konkreta och vardagsnära åtgärder. Respondenterna **fokuserar främst på vad man bör undvika att göra**, särskilt kopplat till **trädgård, växter** och **avfall**. Kunskapen är ofta praktisk men fragmenterad och knuten till enskilda exempel.

Mest förekommande fritextsvar i fallande ordning:

- Inte plantera invasiva eller riskarter
- Rätt hantering av trädgårdsavfall
- Inte föra in växter/frön från andra områden

FRÅGA: Känner du till hur du kan undvika att sprida invasiva främmande arter?

■ Ja, jag känner till att man kan undvika spridning genom att ... ■ Nej

BAS: Känner till att det finns invasiva främmande arter (n=996)

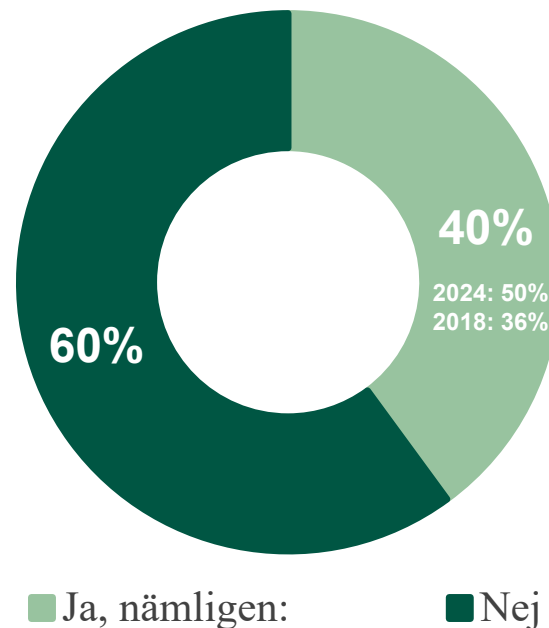
Hantering av invasiva främmande arter

Respondenterna uppvisar relativt god handlingsberedskap. Fokus ligger på att **rapportera fynd till rätt instans**, ofta via **Artportalen** eller **kommunen**. Det finns en viss osäkerhet kring ansvarsfördelningen, och vissa väljer helt enkelt att själv ta bort eller rensa den invasiva arten.

Mest förekommande fritextsvar i fallande ordning:

- Kontakta kommun eller myndighet.
- Rapportera via artportalen.
- Ta bort eller rensa själv.

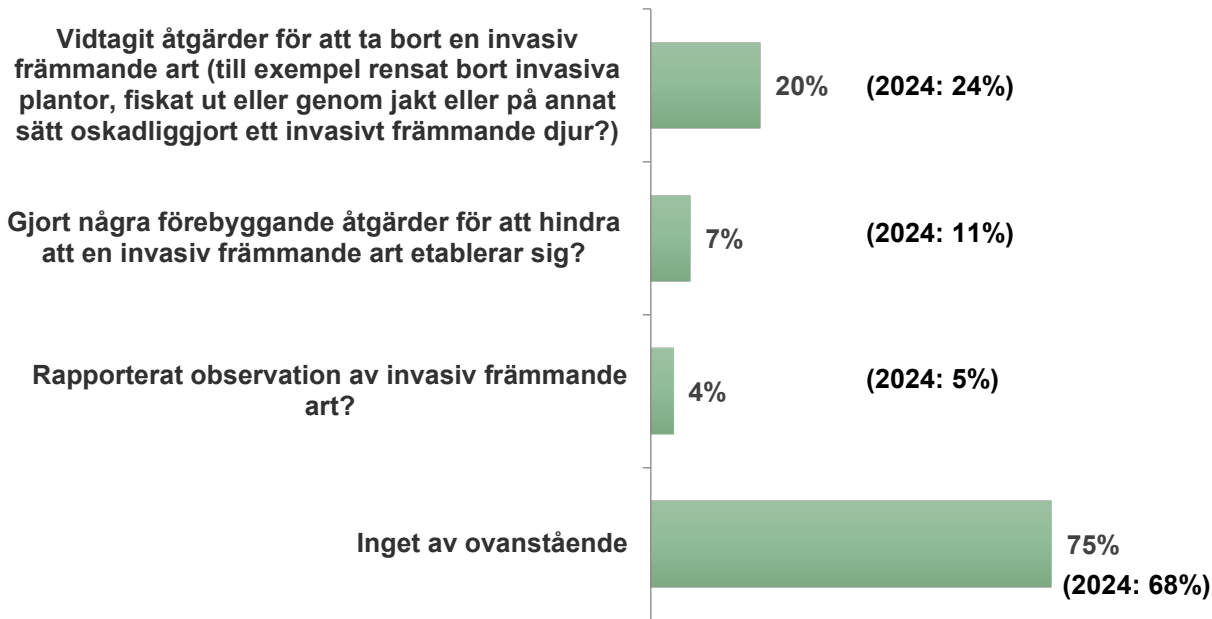
FRÅGA: Vet du vad du ska göra om du hittar en invasiv främmande art?

BAS: Känner till att det finns invasiva främmande arter (n=996)

Två av tio har vidtagit åtgärder för att ta bort en invasiv främmande art

FRÅGA: Har du själv under de senaste tre åren...

BAS: Totalt (n=1027)

Drygt åtta av tio känner till att det är förbjudet att sprida invasiva främmande arter

Signifikanta skillnader mot totalen.

Följande undergrupper svarar i högre grad:

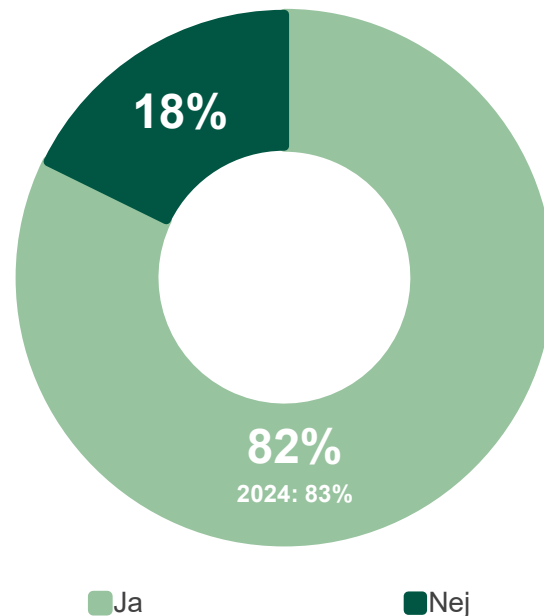
Ja (82%)

- Fritidsintresse: Trädgårdsodling (90%), Friluftsliv (91%), Djur och natur (87%)

Nej (18%)

- Ålder: 18-34 år (24%)
- Hushållsinkomst: 300k-499k (23%)
- Har inget relaterat fritidsintresse (27%)

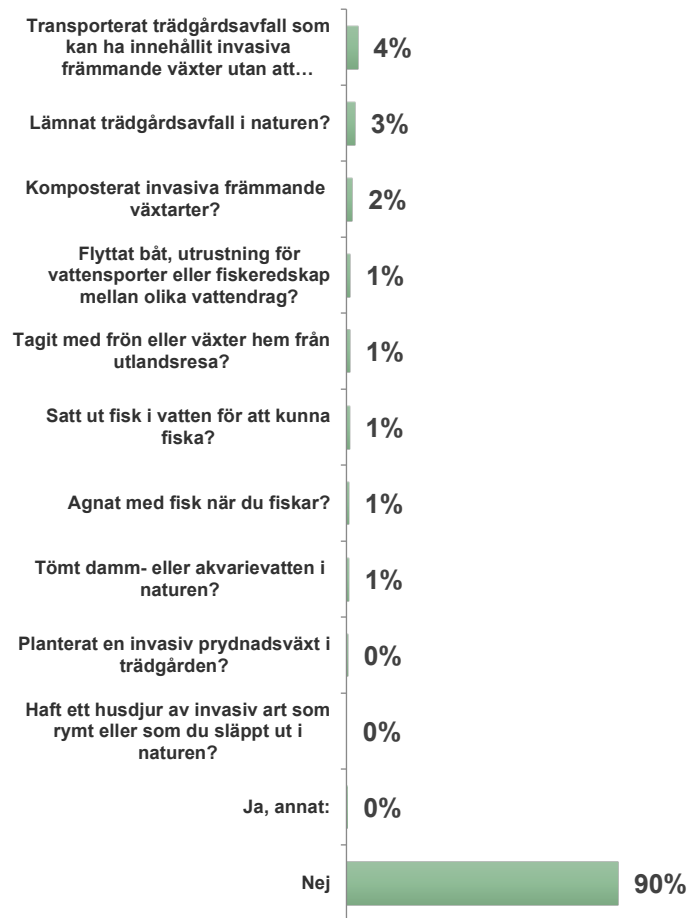
FRÅGA 11: Känner du till att det är förbjudet att sprida invasiva främmande arter?

BAS: Totalt (n=1027)

Nio av tio har inte spridit invasiva främmande arter de senaste 3 åren

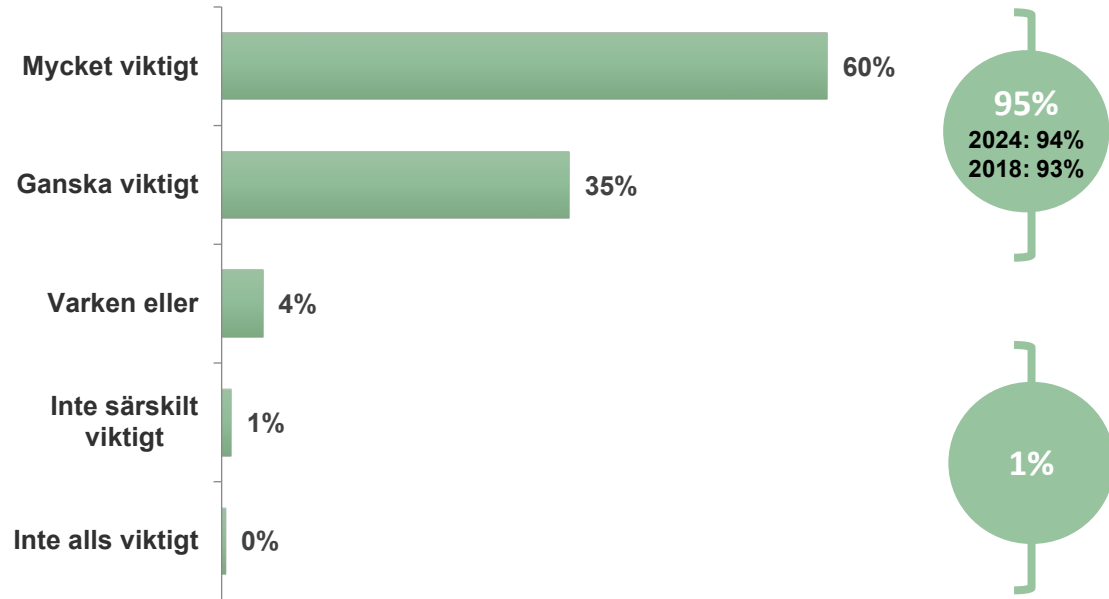
FRÅGA 12: Kan du själv under de senaste tre åren ha spridit invasiva främmande arter, genom att...?

BAS: Totalt (n=1027)

Nära samtliga tycker att det är viktigt med regler för att motverka spridning av invasiva främmande arter

FRÅGA: Hur viktigt anser du att det är att det finns regler för att minska och motverka spridningen av invasiva främmande arter?

BAS: Totalt (n=1027)

Sammanfattning och slutsatser

- **Nästan alla känner till att det finns invasiva främmande arter.** Kännedomen har ökat stadigt från 50% 2018 till 88% 2024 och nu 96%.
- **Totalt fyra av tio anser sig ha goda kunskaper om problemen med invasiva främmande arter.** De undergrupper av populationen som har sämre kunskap och därmed behöver nås av fler kommunikationsinsatser är män, 18-34 år och 50-64 år, utbildning på gymnasienivå eller lägre samt har inget relaterat fritidsintresse inom natur, djur och friluftsliv.
- **Över åtta av tio bland den svenska allmänheten vet vilka problem som kan följa med invasiva främmande arter.** Man nämner att de konkurrerar ut inhemska arter, att de sprider sig snabbt och okontrollerat i miljöer där de saknar naturliga fiender och att de stör biologisk mångfald och ekosystem.
- **Kännedomen om namn på invasiva arter är hög.** Cirka åtta av tio kan själva nämna någon art. De två arter som flest nämner – Lupin och Parkslide har ökat sedan 2024 medan Jätteloka/Björnloka har minskat. Övriga ligger kvar på ungefär samma nivåer som 2024.

Forts. sammanfattning och slutsatser

- **Mer än hälften känner till hur man kan undvika att sprida invasiva främmande arter.** Det som främst nämns är att inte plantera invasiva arter, att hantera trädgårdsavfall rätt samt inte föra in växter eller frön från andra länder. Drygt åtta av tio känner till att det är förbjudet att sprida invasiva främmande arter.
- **Många vet också vad de ska göra om de hittar invasiva främmande arter.** Framför allt nämns att kontakta kommunen eller en myndighet, rapportera via Artportalen och själv försöka ta bort eller bekämpa arten. Två av tio har vidtagit åtgärder för att ta bort invasiva främmande arter. Förekomsten av åtgärder tycks ha mattats något sedan 2024.
- **Nio av tio har inte gjort några av de saker som kan sprida invasiva främmande arter.** En av tio har utfört ett riskbeteende de senaste tre åren.
- **Nästan alla tycker det är viktigt med regler för att motverka invasiva främmande arter.**

Forts. sammanfattning och slutsatser

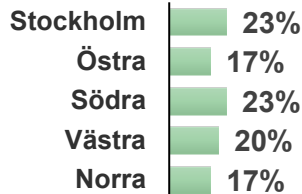
- **Traditionella medier är en viktig kanal för att informera om invasiva främmande arter.** Drygt hälften säger att de har fått information från tidningar, radio eller TV. Andra källor som nämns av två av tio är familj/vän, sociala medier och sökt på webben, google eller AI. Totalt 8% nämner Naturvårdsverket och 2% Havs- och Vattenmyndighetens hemsida.
- **Information om invasiva främmande arter har nått fram på olika sätt.** De flesta vet numera grunden – att det finns, att det är förbjudet att sprida osv. Framåt föreslås att i högre grad informera hur man ska undvika spridning eller riskbeteende och vilka vanliga arter som är invasiva. Så fokus på fördjupad och mer detaljerad kunskap som bidrar till rätt beteende i förhållande till invasiva främmande arter.

Bakgrund respondenter

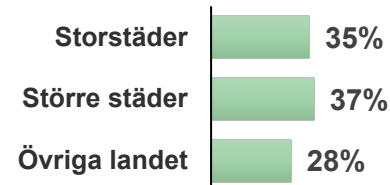
KÖN

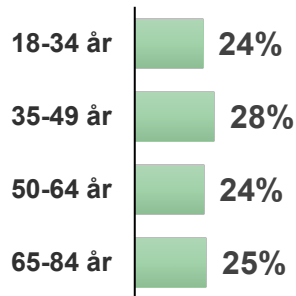
REGION

ORT

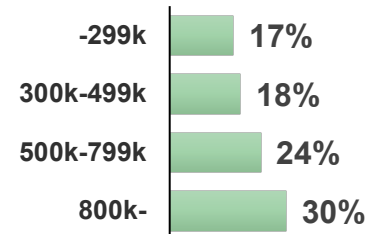
ÅLDER

UTBILDNING

HUSHÅLLSINKOMST

Havs
och Vatten
myndigheten

